

December 2025

Kerk in de Stad

Kerkblad van de Keizersgrachtkerk - Amsterdam

KIDS 376

Inhoud

Van de redactie	3	Kerstviering.....	16
Kopij- en verschijningsdata Kerk in de Stad	3	Kunst in de kerk.....	21
Kerkdiensten in de komende periode	4	Nieuws uit de Kosterij.....	23
Bereikbaarheid pastoraal team...	4	De Keizersgrachtkerk en haar sterren op het doek (129)	25
Kerststal-momenten	5	Oproep Tienergroep	28
Uit de Kerkraad en Moderamen..	7	Digitaal hoekje.....	29
Bericht van de diaconie	8	Berichten uit de gemeente	Fout!
Verantwoording collectes wijkdiaconie.....	12		Bladwijzer niet gedefinieerd.
Groene Blaadjes.....	15	Nuttige gegevens.....	Fout!
			Bladwijzer niet gedefinieerd.

Coverfoto: Jan Boudewijn en Bert Janssen.

De Keizersgrachtkerkgemeente heeft een eigen kas. Hiermee betalen we o.a. onkosten voor diensten en diverse activiteiten. Als u een eenmalige gift wilt geven aan de **wijkkas** kan dat op het volgende rekeningnummer: NL83INGB0004675575 t.n.v. Protestantse Gemeente – Kgk.

Wilt u het werk van de **diaconie** van de Keizersgrachtkerk steunen, gebruik dan de aparte rekening van de diaconie: NL 25 INGB 0000 870727 t.n.v. Diaconie Keizersgrachtkerk Amsterdam.

De Keizersgrachtkerkgemeente is onderdeel van de Protestantse Kerk Amsterdam (PKA). Een gift aan de PKA kan via: NL 51 INGB 0004605050 t.n.v. Protestantse Gemeente - 11, Amsterdam.

Ook kunt u een donatie doen aan het **Solidariteitsfonds** op rekeningnummer NL 89 ING B0005487357, t.n.v. 'St. Werkgroepen Keizersgrachtkerk' Amsterdam, o.v.v. Solidariteitsfonds

Een nieuwe KidS, om in de kerstvakantie rustig te lezen. Het was fijn om alle kopij te verwerken, dat was me een maand geleden niet gelukt. Tas tussen de spaken en een flinke smak op het asfalt zorgden ervoor dat ik een poos uitgeschakeld was. En toen bleek hoe betrokken en meelevend Kgk-ers zijn! Er hing een slinger van beterschapswensen, de bloemen van de kerk stonden weken lang te pronken en dan waren er nog zo veel kaarten en lieve berichten, ik werd er stil van. Ik wil iedereen uit de grond van mijn hart bedanken! Gelukkig ben ik weer (bijna) beter.

Kopij- en verschijningsdata Kerk in de Stad

Kids In de kerk	Deadline	Opmerkingen
377 zondag 1 februari 2026	woensdag 21 januari 2026	40dagentijd
378 zondag 22 maart 2026	woensdag 11 maart 2026	Pasen
379 zondag 10 mei 2026	woensdag 29 april 2026	Hemelvaart
380 zondag 28 juni 2026	woensdag 17 juni 2026	Slotzondag

Kerk in de Stad verschijnt 7 keer per jaar. Kopij kunt u steeds tot negen dagen voor de verschijningsdatum inleveren per e-mail via redactie.kids@keizersgrachtkerk.nl.

Inleveren zondagse mededelingen

Behalve dit gemeenteblad Kerk in de Stad verschijnt wekelijks het Kg-krantje, op zondagmorgen ingevouwen in de liturgie, waarin mededelingen/berichten kunnen worden opgenomen. Kopij hiervoor kan worden ingeleverd tot vrijdagavond 22.00 uur bij Joost Koedijk (of per e-mail via: krantje@keizersgrachtkerk.nl).

Kerkdiensten in de komende periode

Datum	Thema	Uitleg
14 december 2025	Onderstroom (als bron van hoop)	Jesse de Bruin
21 december 2025	Onderstroom (als bron van hoop)	Daan Savert
24 december 2025 21:00 uur	Kerstavond	Annelies Jans
25 december 2025	Kerstmorgen	Guido de Bruin
28 december 2025	Scrooge	Yannick Weermeijer
4 januari 2026	Oud verhaal of Nieuw begin	Wilna Wierenga
11 januari 2026	los Diaconie	Henk Enserink
18 januari 2026	10 geboden	Annelies Jans
25 januari 2026	Uitverkoren	Saskia Pieterse
1 februari 2026	Uitverkoren	Janneke Stegeman
8 februari 2026	Wind	Annelies Jans
15 februari 2026	Wind	Robert Jan Nijland Beltman

Bereikbaarheid pastoraal team

Annelies Jans, predikant@keizersgrachtkerk.nl

Lieve mensen in en om de Keizersgrachtkerk,

We zijn inmiddels zo gewend aan de schattige kerststalletjes, dat we vaak helemaal niet meer beseffen hoe raar die hele setting eigenlijk is. Moeten bevallen tussen de dieren. Een Kind (en niet zomaar een) in een voerbak. Geen paleis, geen huis, geen tempel, maar een onbestemde zone, waar uiteenlopende types binnenwandelen: herders naast koningen, armen naast welgestelden, binnenlanders naast buitenlanders. En daar, in dat ongepolijste niemandsland, werd een kind geboren dat er voor iedereen was.

Een paar maanden geleden stuitte ik op *The Enemies Project*. Een Amerikaanse docuserie, waarin steeds twee mensen die elkaars tegenpolen zijn – politiek, religieus, cultureel – worden uitgenodigd om in gesprek te gaan. Niet in debatvorm, maar in een lang gesprek waarin beiden proberen de mens in de ander te ontwaren (waar zie je dat nog, in deze tijd...?). ‘Peacemaker’ Lary Rosen is de gespreksleider in deze tussenruimte. Zo zit Kevin, een gepensioneerd politieagent die bespuugd en beschoten is en die gelooft dat Black Lives Matter-activisten vastzitten in een slachtofferrol,

Op de afbeelding: Afeni en Kevin

tegenover Afeni, een activiste die argumenteert dat de politie niets anders doet dan de rijken beschermen en de armen onderdrukken. Zo zit de progressieve Jack, die Trump een fascist vindt, tegenover Proud Boy Matt. Zo zit de lesbische Dorothy tegenover Nico, die strijdt voor 'traditionele familiewaarden'. En zo kan ik nog wel even doorgaan.

Het zijn ontmoetingen die schuren, heel erg zelfs, maar die uiteindelijk ook ontroeren. Want ergens, onder alle overtuigingen, blijken vaak gedeelde verlangens te vinden, gedeelde hoop, gedeelde pijn.

Kerststal-momenten, die gesprekken. Je zit er ongemakkelijk, het stro prikt, je weet niet zeker wie je voor je hebt; maar je blijft aanwezig. Alsof het kerstkind ons uitnodigt: 'Kijk nog eens, kijk nog eens goed. Luister. Zie. Zie de mens.' En midden in dat ongemak kan dan zomaar iets heiligs gebeuren; iets nieuws geboren worden.

Afgelopen jaar hebben we The Spirit of Amsterdam leren kennen. 'Tussenruimte' is ook een begrip dat Robert-Jan Glas, één van de oprichters, belangrijk vindt in wat hij doet. Mijn wens voor ons als gemeente en voor onze stad, is dat we samen met elkaar, en met The Spirit, zulke tussenruimtes blijven scheppen in de KGK. En dan kan het zomaar gebeuren dat licht zich aandient waar niemand het verwachtte. Dat vrede groeit op plekken die eerst onherbergzaam leken. Dat in een kwetsbaar kind – een Medemens – iets van God oplicht. Ik wens ons veel kerststalmomenten!

PS1 – De Kerststal ervaren? Komt allen tezamen, op Kerstavond in de KGK!

PS2 – Lees hier meer over The Enemies Project:

<https://www.enemiesproject.org/>

Hier zijn ook alle docu's te vinden. Voor een beetje licht, juist als de dagen donker zijn...

Licht en liefde, heil en zegen, voor jullie allemaal!

Annelies

Uit de Kerkraad en Moderamen

Ada Westeneng

De kogel is door de kerk; figuurlijk dan. Vanaf nu heten we 'kerkraad'. Het smeulde al een tijd, verschillende benamingen werden door elkaar gebruikt... In onze laatste vergadering, eind november hebben we het besluit genomen om verder als KERKRAAD door het leven te gaan. De naam wijkraad is ooit in het leven gekomen door een afkorting van wijkkerkraad. We waren ooit een wijkgemeente van een grotere kerk en we zijn nog steeds een onderdeel van een grotere koepel, de Protestantse Kerk Amsterdam (PKA). Al vele jaren zijn we geen echte wijkkerk meer; onze leden en vrienden komen overal vandaan. En ook de raden van andere 'wijkkerken' van de PKA noemen zich geen wijkraad, maar kerkraad.

Van een andere orde is de lancering van de nieuwe website! Dat was misschien meer een steen die op de maag van velen lag. Maar de nieuwe website is er nu, en mooi! Heel veel

dank aan de voorbereiders Esther van der Panne en Daniel van Duijn en aan de webredactie: Marijke Dams, Erzsébet Oosterveld en Herman Schalk voor al jullie werk aan het realiseren van deze nieuwe website!

We willen Henk Scheffer bedanken voor zijn jarenlange inzet voor het in de lucht houden van de vorige website.

Inmiddels hangt er een beeldscherm voor het raam in de Kerkstraat (in de Friendship) en komt er binnenkort ook een achter de deuren aan de grachtkant. Daar zal de agenda en het laatste nieuws te zien zijn (zoals op de website).

Het Solidariteitsfonds heeft ons laten weten dat ze een lastig besluit hebben genomen. Na jarenlang de actie 'Nette Toilette' te hebben georganiseerd en - met veel hulp uit de kerk - uitgevoerd op Koningsdag, heeft het Solidariteitsfonds besloten dat deze klus voor (te) velen van hen

te zwaar is geworden. De actie leverde het Fonds altijd mooie inkomsten op, waarmee ze extra projecten konden steunen. En het was ook een mooie activiteit waarmee de Keizersgrachtkerk in de schijnwerpers werd gezet. We vinden het als kerkraad ook heel jammer, maar begrijpen het besluit. Misschien zijn er ideeën in de gemeente om dit gat op te vullen?

Er waren verschillende gedachten bij de kerkraad en Diederick Koornstra over zijn inzet als dirigent na zijn afscheid als muziekcoördinator. Daar hebben we

een aantal gesprekken met elkaar over gevoerd. Diederick wil heel graag nog een keer in de maand blijven dirigeren. Aangezien de zanggroep dat ook wil, zal hij dat blijven doen.

Onze oude 'stencilmachine' heeft nu echt het loodje gelegd. Dat zagen we aankomen, maar toch moesten we onmiddellijk nadenken over een nieuwerwetse en dure reproduceerder. En toen opeens ... was daar een gift voor de aanschaf van een mooie nieuwe printer/kopieerapparaat! Heel erg bedankt, gulle gever!

Bericht van de diaconie

Anna Verbeek

Wereldhuis **ontvangt** **Compassieprijs 2025**

Op vrijdag 21 november 2025 werd de landelijke Compassieprijs van de Nederlandse Beweging van Barmhartigheid uitgereikt in Amsterdam. Deze vijftiende editie stond in het teken van het 750-jarig bestaan van Amsterdam, met als motto: 'Een zorgzame stad is een vreedzame stad'.

Kennen jullie de Compassieprijs? Eind 2009 lanceerde de internationaal bekende religie-historica Karen Armstrong ('Een geschiedenis van God' en andere titels) het Handvest voor Compassie.

In talloze landen ontstond daarop een Beweging van Barmhartigheid.

Het Handvest stelt dat medeleven en mededogen "onmisbaar [zijn] voor het realiseren van een eerlijke economie en een harmonieuze wereldgemeenschap die in vrede leeft met elkaar". In de woorden van Karen Armstrong: "Compassion is not an option. It is the key to our survival."

In totaal werden op 21 november vijftien Amsterdammers en organisaties geëerd voor hun inzet op het gebied van compassie en barmhartigheid. Samen ontvingen zij de Nederlandse Compassieprijs 2025 als erkenning en aanmoediging om hun belangrijke werk voort te zetten. Allemaal zijn het initiatieven die mensen met elkaar verbinden en bijdragen aan solidariteit en vrede, juist in een tijd van polarisatie en maatschappelijke spanningen. Onder hen waren het Jeanette Noëlhuis en Makom – welbekend bij veel KGK'ers. En het Wereldhuis van de Protestantse Diaconie.

Zie ook

<https://www.barmhartigheid.nl/compassieprijs-2025-amsterdam>

Voor het Wereldhuis nam coördinator *Pablo Eppelin Duerte* de prijs in ontvangst.

We merken als KGK dat Pablo graag met de KGK samenwerkt, sinds hij op 29 augustus door ons was uitgenodigd om te spreken op de avond waarin we uiting gaven aan onze afschuw van het asielhondmaatregelenpakket van het toen nog demissionaire kabinet. Daar horen jullie binnenkort vast meer over.

KGK-Kerst inzamelactie 2025 voor Voedselbank Amsterdam Centrum - Oud West

Dit jaar willen we als KGK-diaconie ook weer een stevige steunactie voor de Voedselbank in de Marnixstraat op touw zetten. Op Kerstochtend is de diaconale collecte bestemd voor 'onze' voedselbank. En daarnaast vragen we jullie om op Kerstavond en Eerste Kerstdag ook houdbare levensmiddelen mee te nemen voor de cliënten van de Voedselbank.

Cliënten zijn altijd blij met

- *oploskoffie (!)*
- *zonnebloem- of olijfolie*
- *groenteconserven*
- *vis in blik.*

De Voedselbank stelt het enorm op prijs dat we dit doen – de

voedselbank wordt chronisch te weinig bevoorraad (o.a. omdat supermarkten veel preciezer inkopen en minder dan lang het geval was overschotten hebben die ze aan de Voedselbank schenken). We rekenen erop begin januari een mooi bult producten te kunnen brengen.

Een heel bijzondere recente actie voor de Voedselbank willen we jullie niet onthouden.

Zoals jullie weten steunt de Keizersgrachtkerk de Voedselbank in onze buurt, samen met de diaconieën van de Westerkerk, de Noorderkerk, de Oude Kerk en de caritas van de Nicolaasbasiliek. Diakenen uit deze kerken treffen elkaar in de *Stichting tot steun van de Voedselbank Centrum/Oud-West*. Recent konden we als steunstichting een heel bijzonder extra gebaar doen: *schoenen* voor de kinderen van cliënten van 'onze' Voedselbank!

Een bijzondere actie die in gang was gezet nadat de Westerkerk in 2023 op kerstavond € 4.500,- had opgehaald voor de Voedselbank. Met zo'n groot extra bedrag wilden we als steunstichting echt iets extra's doen: we kozen ervoor schoenen te kopen voor de kinderen van cliënten van de Voedselbank. Het had heel wat voeten in de aarde voordat een schoenwinkel bereid

was mee te doen. Uiteindelijk pakte Scapino de handschoen op.

Op 3 december stonden 65 plastic tassen klaar, op naam, met schoenen in de maat die was opgegeven – en Scapino had er ook nog een spelletje of knuffel bijgestopt. Het (vroeg) Kerstwonder is dat Scapino de schoenen uiteindelijk gratis leverde, en dat we de collecteopbrengst van Kerst 2023 van de Westerkerk in de loop van het komende jaar zullen inzetten om het aanbod van de Voedselbank aan te vullen.

Laten we deze actie vooral beschouwen als een aanmoediging voor onze Kerstactie 2025!

Veranderingen voor de KGK-Kookploeg bij daklozenopvang Stoelenproject

Als sinds jaar en dag kent de Keizersgrachtkerk een kookploeg voor het Stoelenproject (de meest laagdrempelige daklozenopvang in Amsterdam"). En jarenlang zorgde die 1x per week voor een stevige maaltijd voor de bezoekers in de periode dat de opvang open is (september -april). De laatste jaren heeft het Stoelenproject steeds meer organisaties en bedrijven weten te verleiden ook regelmatig te koken – en met succes: de Kookploeg van de Keizersgrachtkerk kookte al enige tijd niet meer maandelijks.

De KGK-kookploeg stond de laatste jaren onder de bezielende leiding van kok Yolanda Kersten. En dat is een rol die je niet moet onderschatten: menu bedenken, boodschappenlijst opstellen en boodschappen halen, en de kookploeg aan het werk zetten. En met elkaar zorgden de kokers voor een plezierige sfeer en een maaltijd die goed in de smaak viel bij de bezoekers van de daklozenopvang. Dit najaar heeft Yoande laten weten dat ze stopt met dit mooie werk. Misschien is er iemand die die rol wil overnemen? Vooralsnog heeft de kookploeg een paar ervaren kokers uit onze kerk bereid gevonden incidenteel met de kookploeg een maaltijd klaar te maken. Hoe dan

ook: de diaconie en de kookploeg danken Yolanda heel hartelijk voor al haar werk de afgelopen jaren in de kookploeg.

Tenslotte:

We kunnen als KGK- diaconie ons werk alleen maar doen met jullie financiële steun en jullie medewerking en betrokkenheid.

Wat betreft die *financiële steun* is het goed om te weten dat de financiën van de KGK (als kerkelijke gemeente) en die van de Diaconie twee volstrekt gescheiden circuits zijn. Dat is allemaal vastgelegd in de kerkorde van de PKN: het geld dat voor diaconaal werk beschikbaar is mag niet worden gebruikt voor het organiseren van de kerk. Omgekeerd betekent dat dus ook dat opbrengsten van de *Eindejaarsactie* (je ontving de brief in november) en de *Actie Kerkbalans* (die brief ontvang je binnenkort) *geheel ten goede komen aan de Keizersgrachtkerkgemeente* en bedoeld zijn om als kerk te kunnen blijven bestaan.

Vanuit die 2 acties gaat dus geen € naar het diaconale werk.

We noemen dat hier zo nadrukkelijk, omdat veel mensen blijken te denken dat vanuit de *Actie Kerkbalans* (en ook de *Eindejaarsactie*) het diaconale werk van de KGK- gemeente deels wordt bekostigd. *Dat is dus niet het geval.*

De Actie Kerkbalans is als het ware je lidmaatschapsbijdrage aan de Keizersgrachtkerk – altijd hard nodig want een kerkelijke gemeente in stand houden met enthousiaste medewerkers en mooie activiteiten kost heel veel geld!

Je kunt het diaconale werk financieel steunen door je donatie aan de wekelijkse diaconiecollecte, of rechtstreeks naar bankrekening NL25INGB0000870727, t.n.v.

Diaconie Keizersgrachtkerk Amsterdam.

Als het gaat om medewerking en betrokkenheid: de diaconie is absoluut onderbezet en we zijn heel blij dat steeds weer mensen bereid zijn mee te werken aan diaconale activiteiten! Heel veel dank.

Graag wensen we iedereen fijne feestdagen en alle goeds voor 2026.

Verantwoording collectes wijkdiaconie

Chris Vogelezang

De vorige verantwoording van de collectes voor de wijkdiaconie ging tot en met juli 2025.

Nu de opbrengsten van augustus tot en met oktober 2025.

Toch even herhalen: elke zondag wordt de eerste collecte bestemd voor de diaconie. Dat kan zijn stedelijk of landelijk of (en daar gaat dit verslagje altijd over) de wijkdiaconie.

Datum	Opbrengst collecte	Bestemming
10 augustus	€ 114,33	Kantlijn
24 augustus	€ 319,00	Stoelenproject
7 september	€ 239,50	Regenboog
21 september	€ 238,83	SIVMO
5 oktober	€ 199,50	KIA: Joodse en Palestijnse kinderen spelen samen
26 oktober	€ 280,50	Voedselbank

Weer hartelijk dank voor jullie bijdragen. Die zijn niet vanzelfsprekend.

Komend jaar is er zes keer een vertoning van een EO-documentaire met een eigentijdse kijk op de tien geboden. Elke documentaire sluit meer of minder aan op één van de tien geboden. Een kleine twee weken erna is de dienst op zondag gewijd aan die documentaire. Voor elk van deze diensten willen we een klein groepje samenstellen dat vertoning en dienst voorbereidt. Ga de uitdaging aan, en doe een keer mee. Welke documentaire spreekt je aan? Zie het overzicht hieronder. We gaan steeds direct na een vertoning op zoek naar voorbereiders voor de volgende cyclus.

Op dinsdag 6 januari: *“Ben ik een moordenaar”*, naar aanleiding van het zesde gebod “Pleeg geen moord”. De dienst is op 18 januari, uitleg Annelies Jans. Maakster Simonka de Jong stelt zichzelf, en dus ook ons, de zeer indringende vraag of ze een moordenaar zou kunnen zijn ondanks haar afkeer van doden. Het is een indrukwekkende inkijk in onszelf.

Op dinsdag 3 maart: *“Ik was een kind”*, naar aanleiding van het vijfde gebod “Eert uw vader en uw moeder”. De dienst is op 15 maart, uitleg Annelies Jans. In deze documentaire wordt het gebod omgekeerd. Een gereformeerd meisje doet aangifte van seksueel misbruik in haar familie, maar de

beschuldigten worden vrijgesproken. Hoe blijkt haar omgeving vijftwintig jaar later terug?

Als dit onderwerp je om welke reden dan ook raakt, en als de tijd rijp is, dan zou je mee kunnen doen met de voorbereidingsgroep, die begeleid wordt door Annelies. Ook als je geen liturg wilt zijn, ben je van harte welkom. Gezien het thema willen we bij het samenstellen van deze voorbereidingsgroep de grootst mogelijke zorgvuldigheid betrachten. Veiligheid en beschermd zijn staan daarbij voorop. Wil je meedoen, twijfel je, of heb je vragen, schroom niet (of wel), en neem (toch maar) contact op met Martyn, Marion, of Annelies.

Op donderdag 16 april: *“The story of Ne Kuko”* naar aanleiding van het tiende gebod “Begeer niet het bezit van een ander”. De dienst is op 3 mei, uitleg Guido de Bruin. Met het tiende gebod in gedachten worden de Europees-Afrikaanse verhoudingen tegen het licht gehouden aan de hand van geroofd cultureel en spiritueel erfgoed dat nu in Europese musea terug te vinden is. Doorwerking van kolonialisme tot op vandaag, maar ook de betekenis van spiritualiteit.

Op 23 juni: *“Beelden uit Tuvalu”* naar aanleiding van het tweede gebod “Aanbidt geen andere goden”. De

dienst is op 5 juli, uitleg Sietske van der Hoek. Bij deze documentaire is het verband met het betrokken gebod minder direct. Tuvalu, een eilandenrijk gelegen in de Grote Oceaan, is een van de meest bedreigde landen ter wereld door de stijgende zeespiegel. De maker probeert de emotionele connectie tussen Nederlandse kijkers en de getroffen en van de klimaatcrisis in Tuvalu te herstellen. Thema's zijn dus onder andere klimaat en verbinding.

Op 8 september: "*Boom des leugens*" naar aanleiding van het negende gebod "Je zult geen valse getuigenis afleggen. De dienst is op 20 september, uitleg Daan Savert. De maakster verzamelt bekentenissen van verschillende mensen die ze wil samenvoegen tot een collectief beeld over de menselijke neiging tot liegen en de betekenis van leugens voor de leugenaar zelf. Een groep mensen deelt hun leugens, klein of groot, dicht op de huid. Wanneer wordt liegen giftig? Waar ligt de grens?

Op 3 november: "*Vergeef ons onze schulden*", naar aanleiding van het derde gebod "Misbruik de naam van

de Eeuwige niet". De dienst is op 15 november, uitleg Mariecke van den Berg. Ook hier is het verband met het gebod minder direct. Er wordt een verhaal verteld over een groep mensen uit de Bosnische stad Mostar, die na een verschrikkelijke oorlog en een destructieve gokverslaving diep in de put zijn geraakt. Ondanks al hun onderlinge verschillen leren ze opnieuw naar elkaar te luisteren en echte aandacht te hebben voor elkaar. Dat werkt helend en maakt dat ze los kunnen komen van de gokverslaving en een nieuw leven kunnen beginnen.

Zesmaal een indringende thematiek, die is uitgewerkt op een manier die steeds uitnodigt tot verder denken en napraten.

Het team dat deze reeks organiseert bestaat uit Annelies Jans, Henk-Jan Bustraan, Marion de Groot en Martyn Mulder. Voor vragen en aanmelden kun je terecht bij de twee coördinatoren Marion en Martyn, en voor de documentaire van 3 maart ook bij Annelies. Marion en Martyn zijn bereikbaar via 10geboden@keizersgrachtkerk.nl.

Goed Nieuws!

Hetty Broerse

Over duurzaamheid gesproken.

In Amsterdam is een mooi recycling project gestart: "**Droppie**". Bij een aantal inleverpunten (nu nog vier, maar uitbreiding volgt) kan gescheiden afval worden ingebracht. Dit wordt gerecycled met slimme technologie tot nieuwe grondstoffen, waaruit weer verpakkingsmaterialen worden gemaakt.

Droppie voert als slogan: **Bij Droppie is afval goud waard!**

Buurtbewoners, maar eigenlijk alle Amsterdammers worden door Droppie gestimuleerd om hun afval te scheiden en te 'droppen' op de

verschillende locaties in de stad. Het gaat dan om: plastic verpakkingen en drankkartons, textiel, e-waste (elektronische apparatuur), frituurvet en oliën, flesjes en blikjes (die makkelijk en snel in een statiegeld- 'bulkautomaat' kunnen worden gedropt).

Bij Droppie krijg je een kleine vergoeding in de vorm van dubbeltjes per kg, in de Droppie-app te cashen, met de mogelijkheid om te doneren aan een goed doel.

Droppie is een particulier initiatief, met contacten met partners die duurzaamheid hoog in het vaandel hebben. Dit project is een voorbeeld van toekomstgericht werken aan het hergebruik van de huidige afvalstroom en daarmee het tegengaan van vervuiling en uitputting van onze mooie planeet! Neem dus een eens kijkje bij Droppie (en neem je gescheiden afval mee). Droppie heeft nu in Amsterdam 4 locaties (zoek ze op de site!) en breidt zich intussen ook uit naar andere steden (Utrecht, Den Haag, Rotterdam).

Meer weten over Droppie? Lees op <https://www.godroppie.com> of download de Droppie-app.

KERSTVIERING

JIJ HOORT ER BIJ

Kerstmorgen voor belangstellenden
met een gezamenlijke lunch
vrijdag 19 december 2025
in de Tuinzaal van de Keizersgrachtkerk
welkom vanaf 10.00 uur
aanvang 10.30 uur

Aanmelden voor 14 december

e-mail: contactkring@keizersgrachtkerk.nl

Update akkoord Spirit X KGG

Nelleke Bos

De verkenner Annelies, Joost, Reina, Anna en Nelleke hebben een korte maar feestelijke update over het plan om met the Spirit samen te werken: na het besluit in de gemeente-ochtend van 11 oktober hebben we het projectplan ingediend, en de PKA laat weten dat dit helemaal akkoord is. We gaan dus officieel van start!

Gemeentebegleider Kim Martens laat weten dat de werkgroep kerkvernieuwing ook betrokken zal zijn bij de voortgang. Daar zijn we blij mee. Ze geeft ons mee om in te zetten op nieuwe betrokkenen, en goed in het oog te houden hoe we ons project goed laten passen binnen kerkvernieuwing. Dat nemen we dan ook zeker mee. We houden u op de hoogte.

Wie kijft die blijft

Ineke Visser-Luirink

Oproep Voorbereidingsgroep Dat is de wat mysterieuze titel van een boekje van Anneke de Vries uit 2000. Op de achterkant daarvan staat deze beschrijving:

“Het zal niemand verbazen dat oudtestamentische teksten beschrijvingen geven van mannen en vrouwen, mannelijkheid en vrouwelijkheid, die we nu als

achterhaald, bevooroordeeld of stereotiep beschouwen.

Wel verbazingwekkend, en zelfs schokkend, is de vaststelling van taalkundige en theoloog Anneke de Vries dat bijbelvertalers zelf ook weer hun eigen man/vrouw-stereotypen aan de tekst van hun vertalingen meegeven.”

Het boekje geeft hier treffende voorbeelden van. Verrassend en leerzaam om met elkaar diverse vertalingen op dit punt te vergelijken. Kom mee denken en mee doen. Samen kunnen we tot mooie discussies en diensten komen.

Coördinatie: Ineke Visser-Luirink
Theologische begeleiding:
Annemarie van Wijngaarden

De groep start begin februari 2026.
De data van de diensten en de voorgangers zijn:
12 april: Annemarie van Wijngaarden
19 april: Mariecke van den Berg
26 april: Annelies Jans

Opbrengst Solidariteit KGK-Wintermarkt

Reiny van Twillert

Een feestje door de Solidariteit KGK-Wintermarkt op 16 november.

Al een paar weken daarvoor begon de voorbereiding. Spullen werden verzameld, bio-producten gemaakt, er werd hard gewerkt om er een succes van te maken.

Er was voor elk wat wils. Mooie boeken, snuffelen naar mooie producten, heerlijke soep en broodje kroket. Met de “high tea” met selfmade taarten en cakes zaten veel mensen te smikkelen en te smullen. Om niet te spreken van de biologische bloembollen die goed verkocht werden. Er was een fijne gezellige sfeer en het geld rolde 😊 De inzet was niet voor niks.

De opbrengst van KGK Wintermarkt is na aftrek van alle kosten:

€ 1.757,36

Dank iedereen die dit succes mogelijk heeft gemaakt.

Met deze Wintermarkt voor inspirerende projecten werd weer duidelijk dat er Solidariteit binnen de KGK is, voor Solidariteit buiten de kerk.

'Scrooge' in de Keizersgrachtkerk

Pauline Koedijk

Op zondag 28 december zal Yannick Weermeijer, vader van Christopher en Alexander, een voorstelling geven van het beroemde Kerstverhaal van Charles Dickens 'A Christmas Carol'.

Hooftpersoon is de steenrijke handelaar Scrooge. Hij leeft alleen maar om meer geld te verdienen en geeft niks om mensen. In de nacht van Kerstavond krijgt hij bezoek van 3 geesten. Lukt het hen Scrooge tot inkeer te laten komen?

Yannick, acteur bij de theaterstichting De Blauwe Feniks, is een geboren verhalen verteller. Met zijn geestige vertolking van Dickens' Kerstverhaal boeit hij jong en oud van begin tot eind. Hij speelt 13 verschillende personages in deze levensles over leren delen, de kerstgedachte en 'iets voor een ander doen'.

Graag nodigen we jullie, en vooral ook alle kinderen, uit om aanwezig te zijn bij deze wervelende kerkdienst

waarbij ook een nagesprek met Yannick zal plaatsvinden.

Zondag 28 december, 10:30 uur, Keizersgrachtkerk

Inspiratie / Stap verder

Ida Griffioen

Cor Ofman vertelde zondag 30 november heel inspirerend over het spreekuur dat hij op vrijdag houdt in Zuid-Oost bij Stap Verder.

Op de website van Stapverder.info lezen we:

Stap Verder is een inloophuis waar mensen in Amsterdam-Zuidoost terecht kunnen voor informatie, advies en hulpverlening op het gebied van wonen, werken, inkomen, inburgering, gezondheid, zorg, recht, migratie.

Cor houdt daar iedere vrijdag spreekuur van 8 uur tot 6 uur. Er zijn veel mensen die ondersteuning nodig hebben.

Het leek mij goed om zijn werk financieel te ondersteunen. Je kunt via de website doneren en er is het gironummer: NL59TRIO0390507687 t.n.v. Stichting Pastoraal Diaconaal Centrum Bijlmermeer t.b.v. Stap Verder i.h.v.

Appelchutney

Marcel Hetsen

Koken voor de gemeentemaaltijd is ook spannend. Ik wilde voor 26 november wel een bijdrage leveren (namens de zanggroep), maar in alle rust. Liefst met lokale producten, uit het seizoen. Ik heb het vijf dagen voor de gemeentemaaltijd gemaakt en ingevroren. Woensdag 26 november konden de gasten het op pitabrood eten, of bij de rijst. Een aantal mensen vroegen of het recept ook in de KidS kon.

Ingrediënten:

- 1 kg. "Zure appelen." / Goudrenetten of Rode Boskoop
- Kruiden: 2 verse chilipepers, gesnipperd, evt. van pitjes ontdaan (pittig), 2 theelepels (tl) "Panch foron" / vijfkruidenmix (uit een Indiase winkel), zout, 1 tl kurkumapoeder, 1 tl komijnpoeder (evt. zaad zelf malen).
- Drie eetlepels (el) ghee of olie (neutraal, dus liever geen olijfolie.)
- 3 el (bruine basterd)suiker
- 2 (of meer) el citroensap.

Recept:

1. Bak de kruiden een ca. een halve minuut op matig vuur in het vet.
2. Bak de geschilden appelen in dunne schijfjes ca. 4 minuten mee.
3. Een dl. water erbij; 5 minuten laten stoven tot de appels zacht zijn.
4. Suiker en citroensap erbij; op matig vuur stoven tot de chutney lobbijg is (als compote).

Kan ook met bijv. pruimen of Zuidvruchten. Allemaal lekker op brood.

In de Tuinzaal hangen van december 2025, januari en februari werken van Jan Boudewijn en Bert Janssen.

Boudewijn & Janssen werken als duo aan hun materieschilderijen. Ze werken zonder vooropgezet plan. Direct met de handen in de verf of andere materie, de opwellende impulsen en beelden volgend om de grenzen van hun eigen denken te doorbreken. Vanuit het hoofd naar de handen, vanuit brein naar gevoel. De ontstane creaties ontlokken beelden en verhalen van opgeslagen ervaringen uit het heden en verleden.

www.materieschilderen.nl
info@materieschilderen.nl

De ongelooflijke geschiedenis

Jouke Kramer

Rome. 200 na Christus.

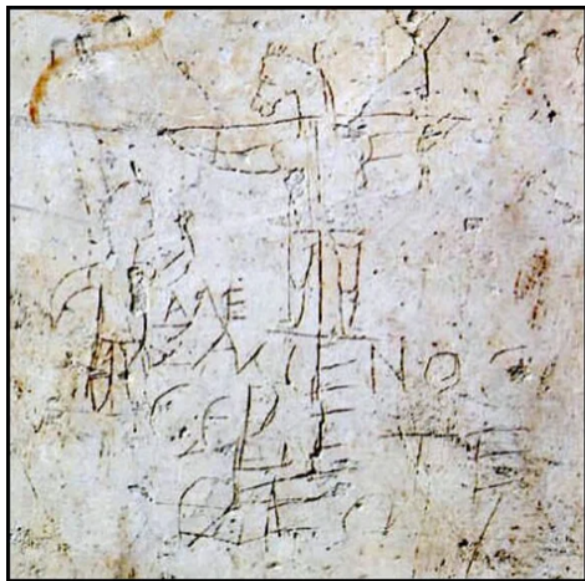
In een donker straatje kerft een jongeman iets in de muur. Het is een tekening.

Later is deze terug gevonden. Jezus aan het kruis staat erop. Misschien wel de oudste afbeelding van Jezus die we kennen. Bij het kruis staat een jongen, met de handen opgeheven.

Maar er is iets aan de hand met deze Jezus. Hij heeft de kop van een ezel!

Onder de tekening staat: **Alexamenos aanbidt zijn god.**

Een antieke spotprent.

Zo begint de nieuwe podcastserie, "De ongelooflijke geschiedenis". Waar komen onze waarden ten diepste vandaan? EO-presentator David Boogerd zoekt in deze 7-delige podcast antwoord op die vraag. Samen met vaste sidekicks Stefan Paas en Beatrice de Graaf, bekend van 'De Ongelooflijke Podcast', duikt hij het verleden in. De podcast wordt, vind ik, aantrekkelijk en beeldend gebracht. De makers zien het Christendom duidelijk als een belangrijke grondslag voor de waarden die wij nu hebben.

De serie is te zien als podcast, op Spotify en binnenkort op YouTube. De trailer staat alvast op

<https://www.youtube.com/watch?v=Kz85VSMMDEY>

Je komt er ook in via deze QR-code.

Aanbevolen!

Nieuws uit de Kosterij

In onze kerk komt al dertig jaar wekelijks Arkin bij elkaar. Over één van hun medewerkers stond onderstaand artikel op de website van de PKA.

Hij struikelt over God, die is namelijk overal waar mensen een weg vinden om te gaan. Geestelijk verzorger Ben de Boer (1967): "In de GGZ knokken mensen vaak om het leven te behouden. Als je ergens Gods Geest ziet, dan is het daar."

- *geestelijk verzorger bij de GGZ Amsterdam (Arkin), daarvoor predikant in de SoW-gemeente Velsbroek, dat hij combineerde met geestelijke verzorging bij de GGZ-instelling Bavo in Noordwijkerhout*
- *studie Theologie in Kampen*

Hoe ervaar je je roeping?

"Heel concreet: in de GGZ. Dat heeft zijn oorsprong in mijn familie, waar psychische kwetsbaarheid een rol speelt. Ik wil er voor mensen zijn, niet alleen voor psychiatrische patiënten maar ook voor de naastbetrokkenen. Zij zijn er elke dag mee in de weer, en dat is een zware taak. Ik ben als geestelijk verzorger verbonden aan de Protestantse Kerk, maar binnen de zorginstelling beschikbaar voor alle mensen met levensvragen."

Wat heb je nodig om met vrucht en vreugde te werken?

"Mensen. Ik kan niets doen zonder anderen. Ik werk samen met collega-geestelijk verzorgers, psychiaters en verpleegkundigen, en ben afhankelijk van doorverwijzingen door psychologen en casemanagers. De zorg kampt met schaarste, en die zal alleen maar toenemen. Mensen krijgen minder aandacht, er wordt eerder een beroep op ons gedaan. Ook wij moeten keuzes maken, zijn beperkt in onze tijd."

Hoe zorg je ervoor dat je niet opbrandt?

"Als geestelijk verzorger ben ik veel bezig met mijn hoofd, maar ik heb ook een lichaam. Balans is belangrijk. Sport helpt me daarbij: ik loop veel hard, en elk jaar loop ik een marathon. Hardlopen is voor mij ook een vorm van meditatie, onderweg lossen dingen zich vaak vanzelf op. Daarnaast krijg ik energie van het leren van iets nieuws. Zo ben ik een strijkinstrument gaan bespelen, de viola da gamba. Daar beleef ik veel plezier aan."

Welk onderdeel van je werk doe je het liefst?

"Een klassiek woord: pastoraat. Dat is een groot deel van mijn werk. Ik doe dat binnen klinieken, maar ook

ambulant, bij mensen thuis. Daarnaast houd ik van groepswork. Op een afdeling staat dan op een bord: 'Ben: zingeving.' Nogal pretentieus en daarom leg ik uit wat daarmee bedoeld wordt. Zingeving is dat er gepraat kan worden over het leven. De mooie en moeilijke kanten ervan. Meestal waarderen mensen dat, al ben ik soms ook het projectiescherm waarop zij hun onvrede met kerk en geloof afbeelden. Voor mensen voor wie geloof al een krachtbron is, ben ik op een meer traditionele manier pastor, soms met bijbellezen en gebed. De uitdaging is om al die verschillende mensen op een passende manier te begeleiden."

Welke scholing heb je voor het laatst gevolgd?

"Een studiedag aan de PTHU met Heleen Zorgdrager over het boek [After Method](#) van Hanna Reichel. Van huis uit ben ik systematisch theoloog en geïnteresseerd in de

vraag hoe je in deze tijd over God kunt spreken. Dat was ook de insteek van de studiedag: het zoeken naar verbinding tussen klassiek systematisch denken en vormen van bevrijdingstheologie, zoals de verbinding van de theologie van Karl Barth met de queertheologie."

Zie je in je werk dat Gods Geest aan het werk is?

"Ik zeg weleens: ik struikel over God. Die is overal waar mensen een weg vinden om te gaan. In de GGZ knokken mensen vaak om het leven te behouden. Als je ergens Gods Geest ziet, dan is het daar."

Welk boek, welke film of podcast raad je collega's aan?

"Het boek van Michel Faber: [Het boek van wonderlijke nieuwe dingen](#). Het vertelt het verhaal van een pastor die op missie wordt gestuurd naar een buitenaardse planeet, Oasis, om daar pastor te zijn

voor buitenaardse wezens. Hij raakt steeds meer met hen verweven, en alle vertrouwde beelden die hij had worden afgebroken. Ik heb nog nooit zo'n bijzonder boek gelezen over wat het betekent om pastor te zijn."

Welke bijbeltekst gaat met je mee?

"Het verhaal van Zacheüs, al heel lang mijn lievelingsverhaal; het evangelie in een notendop. Er zit veel moois in. Een man met prestige wordt klein en klimt in een boom.

Maar het allermooiste is dat Jezus over God vertelt door iets te *doen*. Hij gaat bij hem eten. Geen preek maar een daad. En wat ik ook ontroerend vind is dat er staat dat *vandaag* de redding is gekomen; God hoort niet bij het verleden maar bij het nu."

Wat hoop je voor de toekomst van de kerk?

"Ik zie de kerk als een zachte plek in een steeds hardere wereld. Ze moet niet mee verharden maar een plek blijven waar mensen welkom zijn en niet buiten de boot vallen."

De Keizersgrachtkerk en haar sterren op het doek (129)

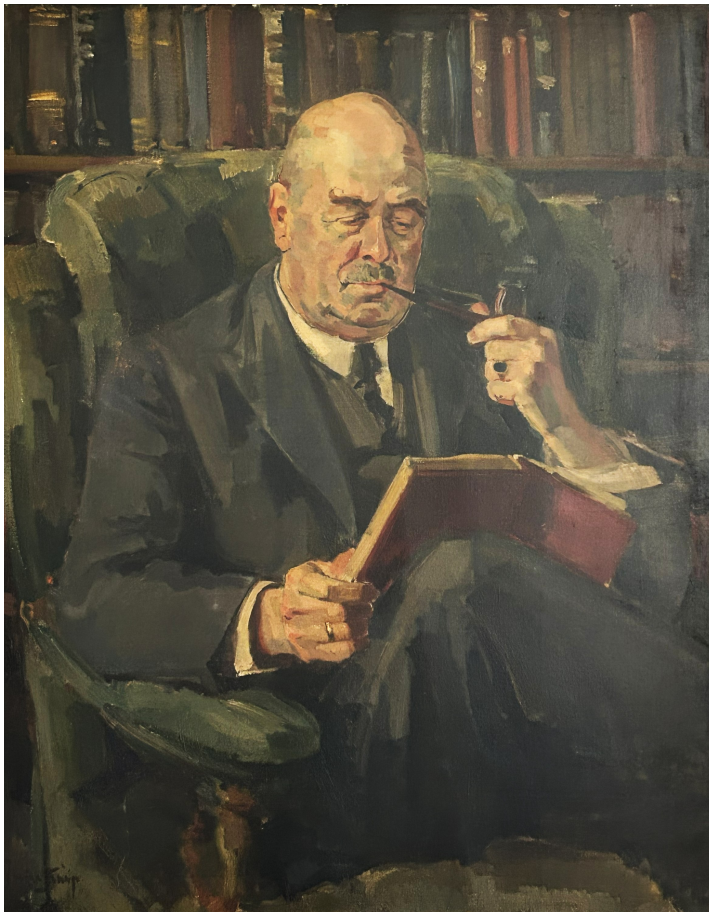
Peter Dillingh

Op zaterdag 16 september 1933 werd in Kunstzaal Keizersgracht 594, hoek Nieuwe Spiegelstraat (tegenwoordig Restaurant RED), een tentoonstelling geopend van Josina Knap: vijftig schilderijen, dertig aquarellen en tekeningen, en een tiental naaldwerken, voornamelijk poppen. Er verscheen een aankondiging in de *Amsterdamsche Kerkbode*, want er waren ook twee portretten te zien van Amsterdamse gereformeerde predikanten, ds. T. Ferwerda en ds. J.L. Schouten. In het socialistische dagblad *Het Volk* schreef Paul Sanders: "Josina Knap, die het vak van haar vader (den schilder G.W. Knap) leerde,

teekent blijkbaar met buitengewoon groot gemak. Haar portretten treffen het meest door de losse natuurlijkheid van beweging en houding. Ze zullen waarschijnlijk ook zeer goed gelijken. Maar dat, wat ze ten slotte tot kunstwerken moet stempelen, de persoonlijke visie van den kunstenaar op zijn model, ontbreekt. Een enkele maal slechts lukt het de schilderes, om het portret boven het conventionele plan te verheffen, voelt men de spanning van binnen uit (portret ds. T. Ferwerda)."

De recensent van het weekblad *De Reformatie* prees datzelfde

schilderij als “een statig imponeerend portret van een bekend predikant, die zelfs door zijn eenvoudig pijpje het deftige van zijn houding niet verliest. Het heeft een frappante gelijkenis, niet slechts een oppervlakkig uitwendige, neen, 't geeft een zielsopenbaring zoo rijk, dat men hem in deze ééne pose waarneemt in al zijn uitingen, in het dagelijksch leven op zijn studeerkamer en ook

op den kansel. De verven zijn hier vol met veerkrachtige penseelstreek opgelegd in brillante kleuren, die op den juisten afstand geheel en zuiver samensmelten.” Josina Knap (1900-1991) was het enige kind van de kunstschilder

Gerrit Willem Knap (1873-1931) en Tannetje Dronkers (1878-1963). In 1921 werd tekenen een verplicht vak voor gymnasiasten. Knap werd benoemd voor het tekenonderwijs aan het Gereformeerd Gymnasium, dat destijds gevestigd was op Keizersgracht 495, schuin tegenover de Keizersgrachtkerk. Daar was zijn collega Hebreeuws ds. Taeke Ferwerda (1876-1944). Zo kwam de kunstenares via haar vader met haar model in contact. De domineesportretten ontlokten Arnold Ingwersen een brede beschouwing over Josina Knap en haar werk, die verscheen in het antirevolutionaire dagblad *De Standaard*.

“Ds. Ferwerda zit er niet als een pralende groothans of adellijk heer, zich bewust, zooveel goeds te bezitten en dat door eigen vermogen, maar als een stille genietter van de weldadigheden, die hij ondervindt naar lichaam en geest. Een proever is hij ervan, een fijnproever op alle gebied. Hij verstaat volkomen wat in Job staat: ‘Moet niet het oor de beweringen toetsen, zooals het gehemelte spijsze keurt?’ Zijn geest weet te keuren de fijnheid der geestelijke spijzen en voor hem zijn de waarheden uit de Heilige Schrift de beken, waaraan hij zijn ziel laaft. Maar ook voedt hij zijn geest en

verstand met het bestudeeren der klassieken en het lezen van moderne romans.

De schoone levensvormen hebben zijn zinnen bekoord, maar zijn Christen-hart niet verleid. Hij zit terneer voor een kast vol van boeken van allerlei aard. Geen crucifix aan den wand zou hier dan ook passen. Geen doodskop in zijn handen, waarop hij devotelijk tuurt. Indien het geen pijp geweest was, die hij in zijn handen hield, om naar zijn mond te brengen, dan had het een tros druiven kunnen zijn. Maar uit dat smoutige houten pijpje goede tabak te rooken, staat zulk een man ook goed.

Het is de beeltenis geworden van een waardig en bezonnen man. Maar ook van den student, die gansch ongedwongen neerzit, waar hij voor weinig geld zich het zoo begeerde boek kocht en nu geestelijk eet en drinkt.

Het is het beeld van een mensch, die van menschen houdt en hun zwakheden, als die van zich zelf, zeer goed kent, alsook de afgronden waarlangs hij wandelt. Die in het diepst van zijn hart ontroerd kan worden door alle schoonheid, hetzij zich deze openbaart op het terrein der natuur, dan wel op dat der genade. Die in ijdele gewichtigdoenerij, als

in argelooze kindervreugde den verrukkelijken humor ziet schitteren. Met vereenvoudigende visie, met naïeve zintuigelijke beelden wordt door de kunstenares deze stemming gesymboliseerd.

Die als men hem zoo ziet, dat is niet als theoloog, niet als predikant, niet als doctorandus in de letteren, niet als leeraar van een gymnasium, maar als levende ziel, lief krijgt, juist om dat geheel eigen en bijzondere leven, dat hij blijkt te bezitten. Een leven, dat door de schilderes zoo prachtig werd gegrepen.

Het is zonder twijfel, dat de schilderes, die deze stukken maakte, dit met groote liefde moet hebben gedaan. Anders ware het onmogelijk geweest, zooveel diepe fijne zielsexpressie ons voor de oogen te tooveren. En 't wonderlijke van haar kunst is, dat zij door de wijze van haar uitbeelden ons deze menschen doet kennen en verstaan."

Josina Knap ging op catechisatie bij ds. Ferwerda; ze werd op belijdenis gedoopt op zondag 1 juli 1923. Op 19 september 1935 trouwde ze met Bernard Daniel Smeenck (1908-2002), die theologie gestudeerd had aan de VU en een beroep had aangenomen naar

Blokzijl. Hun huwelijk werd in de Keizersgrachtkerk bevestigd door ds. Ferwerda.

Met dank aan Tilly Grosheide

Peter Dillingh

e-mail peterdillingh@hetnet.nl

Oproep Tienergroep

Corina Leegwater

Al sinds een jaar of drie hebben we een heel klein, heel gezellig tienergroepje van twee trouwe deelnemers: Tom en Aser. Nadat tienerwerker Pauline twee jaar geleden vertrok, heb ik ongeveer eens per 2 maanden met hen afgesproken. Meestal beginnen we met samen koken en eten en daarna doen we een spel. Een gezelschapsspel of een kerst- of paaschallenge van de PKN. Vanwege Sinterklaas hebben we een keer het pakjes-dobbelspel gedaan, wat ook erg gezellig was.

Ik heb eind vorig seizoen mijn taak als ambtsdrager jeugd neergelegd en ook de leiding van de tienergroep. Jammer genoeg heb ik tot nu toe nog niemand bereid gevonden om mijn taak over te nemen. En dat terwijl Aser en Tom het wel leuk zouden vinden om een paar keer per jaar af te spreken en een gezamenlijke activiteit te doen.

Wie gaat er met deze gezellige jongens aan de slag? Bel mij als het je leuk lijkt of als je eerst wat meer informatie wilt. Corina Leegwater (06-17280311)

Windows veiliger maken tegen virussen e.d. Heb je *ESU*?

Heb je nog Windows 10, en heb je de gratis verlengde beveiliging van Microsoft al geregeld? Dan kun je dit stukje overslaan! Maar anders: zorg dat je de *Extended Service Update*, de Uitgebreide Veiligheids-Update, krijgt!

Als je hem nog niet hebt, kan het nog. Het is zeer aan te bevelen, om nog een jaar, t/m 13 oktober 2026, onbezorgd Windows 10 te kunnen gebruiken.

Hier volgen stappen die je kunt nemen om dit nu nog te doen:

0. Doe eerst de "gewone update"

1. typ in het witte zoekschermpje linksonder: "Windows update"

2. kies *Naar updates zoeken*

3. Klik op *Meer informatie over het einde van de ondersteuning voor Windows*

4. Scroll een heel eind naar beneden naar *Nog niet klaar voor een nieuwe pc?* en klik daarop.

Je komt op het scherm met die naam

5. Klik *Ontvang uitgebreide beveiligingsupdates*.

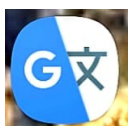
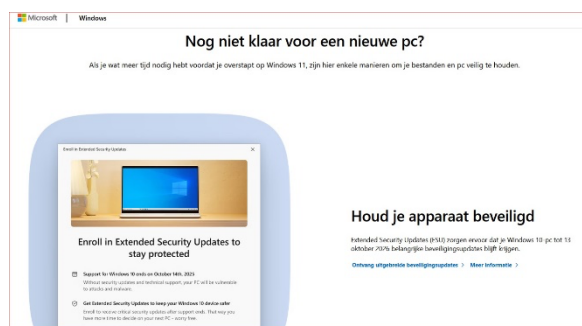
Kies ervoor de koppeling te openen.

6. Je krijgt *Registreer je voor uitgebreide beveiligingsupdates...* Klik *Volgende*.

Log in met de pincode van je Microsoft account, 5 cijfers.

7. Klik op *Registreren*

8. Herstart de pc. Je komt weer in een scherm, dat je nog eens moet updaten. Als je dat gedaan hebt, ben je klaar!

Smartphones: Vertaling van teksten met Google Translate

De meesten weten misschien dat je met de app *Google Translate* woorden en zinnen kunt laten vertalen.

Maar soms staan woorden in een foto of plaatje. Die woorden kun je niet zomaar kopiëren naar *Translate*.

Maar daar is een oplossing voor:

- Tik in Translate rechtsonder op het plaatje boven *Camera*
- Kies een plaatje met letters erin. Je ziet meteen het origineel én het plaatje met de vertaling erin. Je kunt dan kiezen voor Alles selecteren en kopiëren, dan zit de tekst in je klembord en kun je het plakken in een tekstverwerker. Zelf heb ik een Samsung telefoon en gebruik ik *S Notes* als tijdelijke opslagplaats of om het permanent te bewaren.
- In plaats van een plaatje kiezen kun, je, nadat je op het plaatje *Camera* hebt getikt, je camera meteen op het te vertalen beeld richten, en je ziet het tegelijk met de vertaalde woorden erin. Magisch!

